

Digital Tillit: En Praktisk Väg för att Bekämpa Desinformation och Främja Motståndskraft

Digital Trust: A Practical Path to Combating Disinformation and Fostering Resilience" har utformats inom ramen för [FERMI](#) (Fake nEws Risk Mltigator) [Project 101073980], ett Horizon Europe-projekt som studerar och försöker motverka de grundläggande orsakerna, spridningen och konsekvenserna av desinformation och falska nyheter. Detta utbildningsmaterial är inspirerat och härrör främst från de insikter som delades under FERMI-webbinariet "Digital Trust in Action: Technological Approaches and Citizen Empowerment to Combat Disinformation" som organiserades av [Convergence](#) den 04/12/2024.

Syftet med denna resurs är att utforska de utmaningar som desinformation innebär, lyfta fram de viktigaste komponenterna i digital kompetens och tillhandahålla verktyg och strategier för att mildra deras inverkan. Den är utformad som en praktisk resurs och innehåller reflekterande övningar och handlingsbara insikter för att ge individer möjlighet att bekämpa desinformation och främja digitalt förtroende. Detta dokument bör helst läsas före eller efter inspelningen av webinarier (som finns på [FERMI:s webbplats](#)) och erbjuder därmed ett omfattande paket som ger fördjupad kunskap, främjar förståelse och uppmuntrar till kritiskt engagemang i ämnena digital kompetens och desinformation.

För ytterligare sammanhang och extra material uppmanas läsarna att utforska FERMI:s webbplats. Det rekommenderas särskilt att läsa "Navigating Disinformation: A Comprehensive Guide" och att titta på det första FERMI-webbinariet, "A Dive into the Societal Landscape of Disinformation - Balancing between Law Enforcement and Fundamental Rights to Increase Digital Trust" som hölls den 23/02/2024.

PARTNERS



VIKTIGA TEMAN: DESINFORMATION, DIGITAL KOMPETENS OCH ARTIFICIELL INTELLIGENS (AI)

De viktigaste ämnena som kommer att diskuteras i detta dokument är desinformation och digital kompetens, samt AI:s roll i både spridning och motverkande av falsk information, oavsett om den är avsiktlig (desinformation) eller oavsiktlig (felaktig information). Därför är det viktigt att ge en grundläggande bakgrund till dessa begrepp innan vi dyker ner i deras utforskning.

DESINFORMATION

Desinformation utgör ett betydande hot mot samhällen världen över och påverkar politiska processer, folkhälsan och den sociala sammanhållningen. Desinformation påverkar demokratins kvalitet; den minskar det demokratiska förtroendet och kan framkalla polarisering på nätet [1]. Den kan leda till brott och våld i den verkliga världen, vilket gör det avgörande att utveckla effektiva strategier för att motverka dem.

Det är viktigt att notera att det finns många olika sätt att se på desinformation. Tyvärr finns det en lucka i definitionen av begreppet och det finns fortfarande inget gemensamt samförstånd om vad som utgör det. En vanlig definition av desinformation, som används i politiska sammanhang och som hämtats från ett viktigt EU-dokument, är följande:

“

"Med desinformation avses bevisligen falsk eller vilseledande information som skapas, presenteras och sprids för ekonomisk vinning eller för att avsiktligt vilseleda allmänheten, och som kan orsaka allmän skada" [2].

”

Desinformation kan användas för politisk manipulation, ekonomisk vinning eller för att sprida misstro. Några vanliga metoder för att sprida desinformation är att skapa och dela falska nyhetsartiklar, sprida rykten och konspirationsteorier samt att använda botar och falska konton för att förstärka vilseledande innehåll.

FERMI-projektet syftar till att hantera denna utmaning genom att utveckla ett övergripande ramverk och en uppsättning analytiska verktyg för att bekämpa desinformation.

[1] Colomina, Carme, et al., The impact of disinformation on democratic processes and human rights in the world. Brussels: European Parliament (2021): 1-19.

[2] European Commission, Action Plan against Disinformation (Joint Communication to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 2018), p. 1. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52018JC0036>

DIGITAL LÄSKUNNIGHET

I takt med att den digitala tekniken fortsätter att växa och utvecklas snabbt har det blivit allt viktigare för individer att utveckla de färdigheter och kompetenser som krävs för att utföra uppgifter och lösa problem i digitala miljöer. Dessa förmågor kallas gemensamt för digital kompetens, vilket framgår av olika studier [3].

Begreppet digital kompetens introducerades för första gången 1997 och definierades som förmågan att förstå och använda information på olika digitala plattformar, vilket går utöver grundläggande datorkunskaper. Digital kompetens omfattar kritiskt tänkande och effektiv kommunikation med hjälp av digital teknik. Utvecklingen av digital teknik har förändrat våra vardagsrutiner och hur vi interagerar med vår omgivning.

Digital kompetens kan bidra till att öka medvetenheten om den digitala världen genom att lära människor hur de kan använda teknik och digitala verktyg för att tillgodose sina grundläggande behov. En stark digital kompetens gör det lättare för människor att tillgodose sina respektive behov och anpassa sig till de ständigt skiftande kraven i den digitala världen [4].

Förmågan att använda digital teknik på ett effektivt och ansvarsfullt sätt innefattar att förstå hur man använder digitala verktyg som datorer, smartphones och internet, samt att kunna hitta, utvärdera och använda information från källor på nätet. Digital kompetens är avgörande för att kunna navigera i vår alltmer digitaliserade värld och för att bekämpa spridningen av desinformation. Det är viktigt att nämna att digital kompetens går utöver tekniska färdigheter och omfattar etiska överväganden, t.ex. att använda onlineplattformar på ett ansvarsfullt sätt och undvika spridning av vilseledande innehåll.

ARTIFICIELL INTELLIGENS (AI)

AI är en term som har blivit särskilt välkänd för den breda allmänheten under de senaste åren. Det är en gren av datavetenskapen som handlar om att skapa intelligenta agenter som "simulerar mänsklig inläring, förståelse, problemlösning, beslutsfattande, kreativitet och självständighet" [5]. Verktyg som använder AI-teknik, t.ex. ChatGPT, kan utföra uppgifter som att skriva text, översätta språk och känna igen bilder.

[3] Reddy, P., Sharma, B., & Chaudhary, K. (2020). *Digital Literacy: A Review of Literature*. International Journal of Technoethics (IJT), 11(2), 65-94. <https://doi.org/10.4018/IJT.20200701.oa1>

[4] Bashar, Ummul & Naaz, Ishrat. (2024). *Digital Literacy: The Importance, Initiatives and Challenges*. 10.56726/IRJMETS56658.

[5] IBM, *What is AI?* (Updated 16 August 2024, Contributors: Cole Stryker, Eda Kavlakoglu). Available at: <https://www.ibm.com/topics/artificial-intelligence>

AI utvecklas snabbt och dess kapacitet ökar i en aldrig tidigare skådad takt. Det råder ingen tvekan om att AI har potential att på djupet förändra många sektorer, bland annat hälso- och sjukvård, utbildning och mjukvaruteknik. Till exempel möjliggör AI-drivna verktyg inom sjukvården snabbare diagnoser och personligt anpassade behandlingsplaner. Inom utbildning stöder AI adaptiva inlärningsplattformar som tillgodoser individuella studentbehov, vilket gör utbildningen mer tillgänglig och engagerande. Inom mjukvaruutveckling ökar verktyg som drivs av generativ AI produktiviteten avsevärt genom att automatisera rutinmässiga kodningsuppgifter och hjälpa till med felsökning. Medan vissa sektorer (t.ex. sjukvård och utbildning) står inför stora möjligheter, upplever andra, t.ex. mjukvaruutveckling och kundservice, redan störningar. AI-verktyg, t.ex. de som används av stora teknikföretag, integreras alltmer i arbetsflödena, vilket ökar produktiviteten men också väcker etiska och personalrelaterade frågor.

Samtidigt som dessa framsteg visar på AI:s transformerande kraft, avslöjar de också dess dubbla användningsområden. AI-verktyg som driver innovation och effektivitet kan också användas som vapen i skadliga och oetiska syften, t.ex. för att skapa och sprida desinformation. Generativa AI-modeller som kan producera realistisk text eller realistiska bilder används t.ex. allt oftare för att skapa deepfakes eller vilseledande innehåll, vilket kan förstärka falska narrativ och undergräva allmänhetens förtroende. Denna dubbla förmåga understryker det akuta behovet av att ta itu med etiska och regleringsmässiga utmaningar när AI fortsätter att forma vårt digitala landskap.

DESINFORMATION: ETT SAMTIDA HOT

Digital kompetens är avgörande i dagens digitala tidsålder, eftersom det gör det möjligt för individer att navigera online på ett säkert och ansvarsfullt sätt. För närvarande drivs hotet från desinformation i allt högre grad av sofistikerad AI-teknik. Ett framträdande exempel, som presenterades i föregående avsnitt, är skapandet av "deepfakes", som utnyttjar AI för att producera realistiskt men fabricerat innehåll, vilket medför betydande risker för förtroendet och äktheten i digitala medier. Dessa verktyg, som potentiellt kan användas i underhållnings- eller utbildningssyfte, utnyttjas allt oftare av illvilliga aktörer för skadliga aktiviteter, bland annat för att sprida desinformation.

Desinformationskampanjer orkestreras ofta av extremistgrupper som utnyttjar digitala plattformar för att sprida propaganda och uppmana till våld. Dessa kampanjer riktar sig ofta mot utsatta grupper och manipulerar deras rädslor och fördomar för att uppnå politiska eller ideologiska mål. Ett exempel som nämndes under webinariet, hänvisade till det rumänska valet som påverkades av en riktad TikTok-kampanj och den ökade högerextremismen, understryker desinformationens påtagliga inverkan på demokratiska processer och samhälllig stabilitet.

Genom att utveckla förmågan till kritiskt tänkande kan individer bli informerade och ansvarsfulla digitala medborgare som kan skilja fakta från fiktion och bidra till en trovärdig digital miljö.

AVSNITT 1: FÖRSTÅ VIKTEN AV DIGITAL KOMPETENS

Digital kompetens beskrivs som en uppsättning färdigheter och kunskaper som behövs för att navigera i den digitala världen på ett effektivt, ansvarsfullt och kritiskt sätt. Det omfattar tillgång till och kunskaper om grundläggande tekniska verktyg, vilka, även om de är grundläggande, inte är garanterade över hela världen. Det omfattar även mer än så; snarare än att bara veta hur man använder teknik handlar det om att förstå hur tekniken fungerar, hur den påverkar våra liv och hur man använder den på ett säkert och etiskt sätt.

I dagens värld är digital kompetens avgörande i många olika situationer. Inte nog med att många vardagliga processer inom bank, hälsa eller offentlig byråkrati kräver digitala färdigheter, så finns det också ett växande behov av välgrundade beslut när det gäller integritetsskydd. Dessutom kräver de allra flesta syften, från utbildning till anställning, åtminstone en viss nivå av digital kompetens.

I dagens digitala landskap är det viktigt att förstå de bredare konsekvenserna av tekniken, tänka kritiskt kring den information man hittar på nätet och uppträda ansvarsfullt i det digitala rummet. Det viktigaste inslaget i den digitala kompetensen verkar ändå vara den etiska och ansvarsfulla användningen av digitala verktyg, vilket innebär att man måste förstå risken för missbruk, såsom att sprida felaktig information, avsiktligt eller oavsiktligt. Digital kompetens är ett område som ständigt utvecklas, och i takt med att tekniken förändras är det nödvändigt att höja kompetensen.

ANVÄNDNING AV GRUNDLÄGGANDE DIGITALA VERKTYG

Som tidigare nämnts är digital kompetens i första hand kopplad till en skicklig användning av vanliga digitala verktyg. Denna färdighet är avgörande i dagens digitaliserade miljö eftersom den ger individer möjlighet att effektivt få tillgång till information, få kontakt med andra och delta i olika aspekter av samhället. Vi bör understryka att en hög nivå av digital kompetens inte behöver vara synonymt med programmeringskunskaper. Några vägledande exempel på användning av digitala verktyg är följande:

Användning för kommunikation och samarbete: Det kan handla om att använda e-post eller samarbetsverktyg online (som Google Docs eller Microsoft Teams) och att kunna förstå nyanserna i onlinekommunikation.

Förmågan att hitta och utvärdera information: Att kunna använda sökmotorer på ett effektivt sätt, bedöma trovärdigheten hos webbplatser och källor på nätet och skilja mellan fakta, åsikter och felaktig information. Det är t.ex. avgörande att känna till hur man upptäcker tecken på en webbplats med falska nyheter (t.ex. dålig design, grammatiska fel, sensationella rubriker) eller att kunna verifiera information genom att korsreferera den med välrenommerade källor.

ETISK OCH ANSVARSFULL ANVÄNDNING

Utöver att ha tillräcklig kunskap om de tekniska verktygen måste man också använda dem på ett etiskt och ansvarsfullt sätt. Detta innebär att man noga överväger de potentiella effekterna av sina handlingar på nätet och att man engagerar sig för att skapa en positiv och respektfull onlinemiljö. För att förhindra spridning av felaktig information är det viktigt att verifiera information innan den delas, och att ha ett kritiskt och försiktigt förhållningssätt till vilka källor som är pålitliga. Sammantaget innebär ett etiskt digitalt medborgarskap att man inser att handlingar på nätet kan få konsekvenser i verkligheten och att man tar ansvar för det innehåll som skapas och delas. Mer specifikt kan exempel på etisk och ansvarsfull användning vara:

- **Skapande och delning av innehåll:** Att skapa innehåll på ett etiskt sätt innebär inte bara att använda lämpligt språk och lämpliga bilder, utan också att ta hänsyn till integritetsfrågor, förstå och följa upphovsrättslagar och faktagranska information innan den delas.
- **Datasekretess och säkerhet:** Skyddet av personuppgifter är en viktig del av en ansvarsfull användning. När du använder digitala verktyg och online-verktyg bör du förstå hur dina uppgifter samlas in och används, skapa starka lösenord, skydda dina uppgifter och vara medveten om vanliga bedrägerier och nätfiskeförsök.

AVSNITT 2: UTVECKLA KRITISKT TÄNKANDE

KRITISKT TÄNKANDE: ETT KRAFTFULLT VERKTYG

En annan viktig aspekt som är kopplad till digital kompetens i dagens digitaliserade miljö är att utveckla förmågan till kritiskt tänkande. Kritiskt tänkande gör det möjligt för individer att korrekt utvärdera information som hämtas online, skilja mellan fiktion och fakta och följaktligen undvika att lätt manipuleras. Att kunna sammanfatta och syntetisera information, det vill säga att kunna extrahera värdefulla insikter från en källa och presentera dem på ett tydligt och begripligt sätt, är en annan viktig aspekt av digital kompetens i en värld som präglas av informationsöverflöd.

Eftersom kritiskt tänkande är en förvärvad färdighet kan otillräckliga möjligheter eller ansträngningar att utveckla den leda till en observerad brist på kritiskt tänkande. Allt fler människor, särskilt de nya generationerna, förlitar sig i hög grad på AI-verktyg som ChatGPT för skrivuppgifter, vilket äventyrar utvecklingen av deras förmåga till kritiskt tänkande. Eftersom skrivande är en process som främjar djupt engagemang och kräver induktiva och pedagogiska resonemang är det djupt förknippat med kritiskt tänkande, vilket innebär att bristen på engagemang i denna aktivitet minskar möjligheterna till förbättring.

PRAKTISKA STEG FÖR ATT FÖRBÄTTRA KRITISKT TÄNKANDE

Att förbättra förmågan till kritiskt tänkande är en ständigt pågående process och det finns flera sätt att uppnå detta. Det första steget är att aktivt öva på det, genom att försöka ifrågasätta den information man hittar på nätet, utvärdera källan, försöka identifiera potentiella fördomar och framför allt avsikten bakom det delade budskapet. Enskilda personer kan försöka införliva konceptet "att tänka långsamt" i sina rutiner, vilket innebär att man stannar upp och reflekterar över informationen innan man delar eller reagerar på den.

Möjliga frågor att ställa till sig själv är t.ex:



- Vilken är källan till denna information och är den trovärdig?
- Kan denna information vara partisk eller avsiktligt vilseledande?
- Hur kan det påverka andra om du delar med dig av den här informationen?

Ett annat steg är att engagera sig i kontinuerligt lärande; genom online-resurser och utbildningsprogram är det möjligt att bättre förstå AI, digitala verktyg och desinformationstaktik. Dessutom kan man förbättra sin förmåga att utvärdera information, eftersom vilseledande innehåll ofta har vissa kännetecken som man kan identifiera genom övning. Några vägledande exempel är, men är inte begränsade till, avsaknad av trovärdiga källor, inkonsekvenser i den information som presenteras, grammatiska fel, provocerande rubriker och känslomässiga tilltal.

Dessutom måste man vara uppmärksam på sitt beteende på nätet så att man inte sprider desinformation oavsiktligt, genom att verifiera information innan man delar den. Slutligen kan dagboksskrivande vara en bra vana som möjliggör reflektion över den mottagna informationen, underlättar filtrering av tankar och främjar ett mer kritiskt förhållningssätt till information.

KAN AI VARA EN KRAFT FÖR DET GODA? FERMIS PLATTFORM

AI innebär utmaningar och underlättar spridningen av desinformation, men erbjuder också verktyg för att bekämpa den. Ett robust exempel på detta är den plattform som skapats inom ramen för detta projekt. FERMI-projektet syftar till att skapa en plattform som analyserar desinformationskampanjer, med hänsyn till socioekonomiska faktorer som bidrar till deras spridning. FERMI-plattformen består av flera AI-drivna moduler som förutser, analyserar och begränsar kriminella aktiviteter som initieras av spridningen av falsk information.

Dessa moduler omfattar:

- **Disinformation Analyser** som identifierar och analyserar desinformationskampanjer på sociala medieplattformar som X och Mastodon.
- **Crimes Impact Predictor** som förutspår potentiella ökningar eller minskningar av brottsfrekvensen i samband med påverkan av desinformation.
- **Behaviour Profiler och Socioeconomic Analyser** som sammanför finansiella data från specifika regioner med de brottsförutsägelser som genereras av modulen Crimes Impact Predictor för att beräkna den uppskattade effekten av desinformation inom denna givna region.
 - **Community Resilience Modeler**, som bedömer sannolikheten för politiskt motiverade brott och föreslår motåtgärder för brottsbekämpande myndigheter.
- **Sentiment Analysis Module** som utforskar den känslomässiga polariteten i inlägg på sociala medier om desinformation.
- **Swarm Learning Module**, en modul som använder federerad inlärning, vilket gör att AI-modeller kan tränas på data från flera brottsbekämpande myndigheter samtidigt som datasekretessen upprätthålls.

Som avslutning på detta avsnitt bör det understrykas att även med så sofistikerade verktyg som FERMI-plattformen, som använder AI för att analysera och förutsäga effekterna av desinformation, är mänskligt kritiskt tänkande fortfarande viktigt. Även om AI kan hjälpa till att identifiera och minska spridningen av felaktig information, skapas AI-system i slutändan av människor och tränas på data som kan innehålla inneboende fördomar. För att komma till rätta med dessa fördomar krävs kontinuerlig forskning och transparens i hur AI-modeller utvecklas och tränas. Användarna måste vara vaksamma och kritiskt granska AI-genererat innehåll för att säkerställa att fördomar identifieras och hanteras på ett effektivt sätt. Därför måste individer utveckla sitt kritiska tänkande för att noggrant utvärdera information, överväga motiven bakom onlineinnehåll och engagera sig i ett ansvarsfullt sätt på nätet.

MOTVERKANDE AV DESINFORMATION: EN SAMARBETSINRIKTAD STRATEGI

Samarbete är nyckeln till att dra nytta av AI:s potential och samtidigt minska dess risker. Som diskuterades under webinariet är det viktigt med ett samarbete mellan individer, teknikföretag, regeringar och civilsamhället för att motverka desinformation och bygga upp digitalt förtroende.

Värdet av digital kompetens och kritiskt tänkande bland medborgarna kan inte underskattas, men det är inte den enda faktor som är nödvändig för att hantera desinformation. Regeringarnas avgörande roll bör lyftas fram när det gäller att främja initiativ för digital kompetens, reglera användningen av AI och främja ett motståndskraftigt digitalt ekosystem.


Dessutom spelar organisationer i det civila samhället en viktig roll när det gäller att öka medvetenheten om desinformation genom att utveckla utbildningskampanjer och relevanta resurser, främja och stödja mediekunskap samt övervaka och rapportera om desinformation och hålla intressenter ansvariga.

Därutöver bör teknikföretagens ansvar inte förbises i prioriteringen av AI-säkerhet och anpassning; ett behov av att avsätta mer resurser för att utveckla skyddsåtgärder mot missbruk av AI-teknik framträder. Genom detta samarbete mellan individer, teknikföretag, regeringar och det civila samhället kan tekniken nyttjas, samtidigt som dess risker minskas för att skapa en mer tillförlitlig digital miljö.

AVSNITT 3: ANVÄNDBARA RESURSER

UTBILDA DIG SJÄLV: ONLINEKURSER

För att förbli relevant i ett snabbt föränderligt digitalt landskap kan man proaktivt öka sin förståelse för AI och dess konsekvenser. Att delta i relevanta kurser kan vara en värdefull startpunkt. Nedan följer två vägledande förslag, men det finns ett stort utbud på nätet beroende på vilka behov man har [6].

 Den första rekommendationen är en kurs som heter **Google AI Essentials**, som finns tillgänglig online via Coursera: <https://tinyurl.com/ye266e3n>
Modulerna omfattar följande teman:

- Använda AI-verktyg för att skapa innehåll
- Utbildning i tydliga och specifika uppmaningar
- Ansvarsfull användning av AI
- Strategier för att hålla sig uppdaterad i det framväxande AI-landskapet

Det finns ett gratisalternativ om deltagaren inte behöver ett certifikat, och en liten avgift krävs för att förvärva ett certifikat.

[6] Följande kurser samt onlinetester (nästa avsnitt) rekommenderades under webinariet av David Timis, expert på AI och framtidens arbete.



Den andra rekommendationen är **Google Prompting Essentials**, som också finns på Coursera: <https://tinyurl.com/58z2szjx>

Denna kurs omfattar följande teman:

- 5-stegssystem för att skriva effektiva uppmaningar
- Prompting-tekniker för vardagliga arbetsuppgifter
- Prompting-tekniker för snabbare dataanalys och skapande av presentationer
- Prompt-tekniker för skapande av AI-agenter för rollspelskonversationer

ÖVA PÅ ATT UPPTÄCKA DESINFORMATION: INTERAKTIVA TESTER

Som framgår av analysen stöter användare ofta på innehåll på nätet och ombeds att bedöma dess riktighet och giltighet. Det kan därför vara mycket effektivt att "träna" sig själv i att känna igen vad desinformation och felaktig information är och hur man upptäcker dem. Av den anledningen följer två online-testar som kan vara ett roligt sätt att träna sig själv:

1. Det första heter **Find the FAKE** och vänder sig till hela familjen. Med hjälp av enkla frågor och bilder ska spelarna gissa om en viss information är "fakta eller fejk" och de får lära sig hur man gör faktagranskning: <https://tinyurl.com/54kp2n27>

2. Den andra heter **Real or Not** och går ut på att spelaren ska känna igen om en bild är skapad av AI eller inte och ger sedan en poäng i slutändan: <https://tinyurl.com/53fwpwjk>

FAKTAGRANSKNING: VERIFIERINGSVERKTYG

En annan användbar resurs i kampen mot desinformation kan vara faktagranskningsverktyg. Faktagranskningsverktyg är digitala resurser som är utformade för att verifiera riktigheten och trovärdigheten i information som finns online för att hjälpa användare att identifiera falskt eller vilseledande innehåll genom att korsreferera påståenden med tillförlitliga källor eller databaser. Två rekommendationer är följande [7]:

1. **Google Fact Check Explorer:** Ett enkelt men effektivt verktyg där användarna söker med nyckelord som rör giltigheten hos nyheter eller information. De får resultat som baseras på artiklar från faktagranskande organisationer med betyg på sanningshalten i informationen. <https://tinyurl.com/3v9hebhy>

2. **AFP Faktakontroll:** AFP Fact Check är en avdelning inom Agence France-Presse (AFP), och den tillhandahåller faktagranskade artiklar från olika webbplatser. <https://tinyurl.com/36we6hnh>

VERKTYG FÖR AI-DETEKTERING

Med tanke på att vi redan har belyst den utbredda användningen av AI i innehållsskapande föreslås i detta avsnitt några användbara verktyg för att upptäcka AI-innehåll. Dessa verktyg kan spela en viktig roll när det gäller att identifiera innehåll som genererats eller förädlats av AI, oavsett om det rör sig om skriven text eller bilder. Verktygen hjälper användarna att skilja autentiskt material från AI-skapade påhitt och skyddar därmed individer och organisationer från att bli vilseledda. Tre verktyg introduceras:

1. **GPTZero:** Detta är ett användbart verktyg för att upptäcka AI-genererad text. Det är enkelt att använda online och det visar sannolikheten för att en viss text är skapad av AI, särskilt på engelska, dess noggrannhet är hög men betyget bör behandlas försiktigt.

<https://tinyurl.com/5n7canch>

2. **DEEPPFAKE-O-METER:** Detta är en öppen plattform som upptäcker om en bild, en video eller en ljudfil har skapats med hjälp av AI. Även om den är gratis att använda krävs det att man skapar ett konto.

<https://tinyurl.com/46r4ee76>

3. **AI-bilddetektor för innehåll i stor skala:** Ett enkelt verktyg som förutspår om en bild har designats eller fotograferats av en människa eller om den har AI-genererats. Det är gratis att använda och är ganska tillförlitligt, särskilt för bilder med hög upplösning. Förutom direktuppladdning av bilder stöder det dessutom att man anger deras webbadresser.

<https://tinyurl.com/4pzvnm4>

VIKTIGA SLUTSATSER

Det tekniska landskapet kommer att fortsätta att utvecklas i snabb takt, vilket innebär nya utmaningar när det gäller att bygga upp digitalt förtroende. Att ge medborgarna möjlighet att skapa en mer tillförlitlig digital miljö framstår som en nödvändighet. Därför måste vi gå längre än att bara lära oss om digital kompetens och ansvarsfull teknikanvändning och börja tillämpa dessa begrepp och färdigheter aktivt i våra dagliga liv. Detta förfarande, förutom att använda tillgängliga utbildningsresurser, kan innebära att vi deltar i diskussioner om dessa viktiga frågor med kamrater, kollegor och beslutsfattare för att inte bara förstå hur man använder digitala verktyg på ett effektivt sätt, utan också för att bli medvetna om de etiska konsekvenserna av våra digitala handlingar. Detta är särskilt viktigt med tanke på den ökande tillgängligheten och kraften hos AI-verktyg, som kan användas för både positiva och negativa syften. En annan viktig aspekt av individens egenmakt är att ta en aktiv roll i kampen mot desinformation. Det kan handla om att flagga för olämpligt innehåll på sociala medier och att göra faktakontroller för att verifiera information innan den delas. Naturligtvis kommer det kontinuerliga arbetet med att förbättra vårt kritiska tänkande också att spela en värdefull roll när det gäller att identifiera felaktig information och bygga en motståndskraftig digital miljö.